EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

22. september 2011 *

Kohtuasjas C-295/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Vyriausiasis administracinis teismas'e (Leedu) 13. mai 2010. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 15. juunil 2010, menetluses

Genovaitė Valčiukienė,

Julija Pekelienė,

Lietuvos žaliųjų judėjimas,

Petras Girinskis,

Laurynas Arimantas Lašas

versus

Pakruojo rajono savivaldybė,

* Kohtumenetluse keel: leedu.

Šiaulių visuomenės sveikatos centras,

Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas,

menetluses osalesid:

Sofita UAB,

Oltas, UAB,

Šiaulių apskrities viršininko administracija,

Rimvydas Gasparavičius,

Rimantas Pašakinskas,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees J.-C. Bonichot, kohtunikud K. Schiemann, L. Bay Larsen (ettekandja), C. Toader ja A. Prechal,

kohtujurist: J. Kokott,
kohtusekretär: ametnik K. Sztranc-Sławiczek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 18. mai 2011. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– G. Valčiukienė ja J. Pekelienė, Lietuvos žaliųjų judėjimas ning P. Girinskis ja L. Arimantas Lašas, esindaja: *advokatas* S. Dambrauskas,

– Leedu valitsus, esindajad: D. Kriaučiūnas ja J. Balčiūnaitė,

– Euroopa Komisjon, esindajad: P. Oliver ja A. Steiblytė,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiivi 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT L 197, lk 30; ELT eriväljaanne 15/06, lk 157) artikli 3 lõike 2 punkti a, sama artikli lõikeid 3 ja 5 ning artikli 11 lõikeid 1 ja 2.

2 See taotlus esitati G. Valčiukienė ja J. Pekelienė, Lietuvos žaliųjų judėjimas'e (Leedu roheliste liikumine), P. Girinskise ja L. Arimantas Lašase ning Pakruojo rajono savivaldybė (Pakruojas'e rajooni kohalik omavalitsus), Šiaulių visuomenės sveikatos centras'e (Šiauliai rahvatervise keskus) ja Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas'e (Šiauliai keskkonnakaitse piirkondlik osakond) vahelises kohtuvaidluses, mille ese on eelkõige 23. märtsi 2006. aasta ja 20. aprilli 2006. aasta otsused, millega Pakruojo rajono savivaldybė kiitis heaks kaks detailplaneeringut, mis mõlemad puudutasid

sigade intensiivkasvatuseks ette nähtud hoonetekompleksi ehitamist, mis mahutab 4 000 siga, ning nende kahe maatüki maakasutust, kuhu need kompleksid soovitakse rajada.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 2001/42

3 Direktiivi 2001/42 põhjendused 10–12 ja 19 on sõnastatud järgmiselt:

„(10) Kõigil kavadel ja programmidel, mis koostatakse mitme sektori tarvis ja millega luuakse raamistik tulevase nõusoleku saamiseks projektidele, mis on loetletud nõukogu 27. juuni 1985. aasta direktiivi 85/337/EMÜ (teatavate avaliku ja erasektori projektide keskkonnamõju hindamise kohta) [(EÜT L 175, lk 40; ELT eriväljaanne 15/01, lk 248), mida on muudetud nõukogu 3. märtsi 1997. aasta direktiiviga 97/11/EÜ (EÜT L 73, lk 5; ELT eriväljaanne 15/03, lk 151) (edaspidi „direktiiv 85/337")] I ja II lisas, […] on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju ning nende suhtes tuleks üldiselt kohaldada süstemaatilist keskkonnamõju hindamist. Kui nendes määratakse väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil

[…], tuleb neid hinnata ainult siis, kui liikmesriigid otsustavad, et neil on oluline keskkonnamõju.

(11) Muudel kavadel ja programmidel, millega luuakse raamistik tulevase nõusoleku saamiseks projektidele, ei pruugi alati olla oluline keskkonnamõju ja neid tuleks hinnata ainult siis, kui liikmesriigid otsustavad, et neil tõenäoliselt on selline mõju.

(12) Kui liikmesriigid neid otsuseid teevad, peaksid nad võtma arvesse käesolevas direktiivis sätestatud asjakohaseid kriteeriume.

[...]

(19) Kui keskkonnamõju hindamise kohustus tuleneb üheaegselt käesolevast direktiivist ja ühenduse muudest õigusaktidest, näiteks nõukogu 2. aprilli 1979. aasta direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta [EÜT L 103, lk 1; ELT eriväljaanne 15/01, lk 98], [nõukogu 21. mai 1992. aasta] direktiiv 92/43/EMÜ [looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, lk 7; ELT eriväljaanne 15/02, lk 102)] või Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik [EÜT L 337, lk 1; ELT eriväljaanne 15/05, lk 275], võivad liikmesriigid mitmekordse hindamise vältimiseks ühenduse asjaomaste õigusaktide nõuete täitmise tarvis sätestada kooskõlastatud või ühise menetluse."

4 Direktiivi 2001/42 artikli 1 kohaselt on selle eesmärk tagada keskkonnakaitse kõrge tase ja aidata kaasa keskkonnakaalutluste integreerimisele kavade ja programmide koostamisse ja vastuvõtmisse, eesmärgiga edendada säästvat arengut, tagades

vastavalt sellele direktiivile teatavate tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise.

5 Direktiivi 2001/42 artikkel 2 näeb ette:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *kavad ja programmid* – kavad ja programmid […] ja nende mis tahes muudatused:

– mille koostab ja/või võtab vastu riigi, piirkondliku või kohaliku tasandi asutus või mille koostab asutus vastuvõtmiseks parlamendi või valitsuse õigusloomemenetluse kaudu, ja

– mida nõutakse siseriiklike õigusnormidega;

b) *keskkonnamõju hindamine* – keskkonnaaruande koostamine, konsultatsioonide pidamine, otsuste tegemisel keskkonnaaruande ja konsultatsioonide tulemustega arvestamine ning otsusest teavitamine vastavalt artiklitele 4–9;

[...]”.

6 Nimetatud direktiivi artikkel 3 sätestab:

„1. Vastavalt artiklitele 4–9 korraldatakse lõigetes 2–4 osutatud tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga kavade ja programmide keskkonnamõju hindamine.

2. Kui lõikest 3 ei tulene teisiti, hinnatakse kõigi nende kavade ja programmide keskkonnamõju:

a) mis on koostatud põllumajanduse, metsanduse, kalanduse, energeetika, tööstuse, veonduse, jäätmehoolduse, veemajanduse, telekommunikatsiooni, turismi, asulaplaneerimise või maakasutuse valdkonnas ja millega luuakse raamistik tulevase nõusoleku saamiseks projektidele, mis on loetletud direktiivi [85/337] I ja II lisas; [...]

[...]

3. Lõikes 2 osutatud kavasid ja programme, milles määratakse väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil, […] tuleb hinnata ainult siis, kui liikmesriigid otsustavad, et neil on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju.

[...]

5. Liikmesriigid otsustavad, kas lõigetes 3 ja 4 osutatud kavadel ja programmidel on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju, üksikjuhtumite uurimise või kava- ja programmiliikide kindlaksmääramise või mõlema lähenemisviisi ühitamise teel. Otsustamisel võtavad liikmesriigid alati arvesse II lisas sätestatud asjakohaseid kriteeriume, et tagada tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga kavade ja programmide kuulumine käesoleva direktiivi reguleerimisalasse.

[...]".

7 Direktiivi 2001/42 artikkel 11 „Seosed ühenduse muude õigusaktidega" sätestab oma lõigetes 1 ja 2:

„1. Käesoleva direktiivi alusel korraldatav keskkonnahindamine ei piira direktiivist [85/337] tulenevate mis tahes nõuete ega mis tahes muude ühenduse õigusest tulenevate nõuete kohaldamist.

2. Nende kavade ja programmide puhul, mille keskkonnamõju hindamise kohustus tuleneb üheaegselt käesolevast direktiivist ja ühenduse muudest õigusaktidest, võivad liikmesriigid sätestada kooskõlastatud või ühise menetluse, mis vastab ühenduse asjaomaste õigusaktide nõuetele, et muu hulgas vältida mitmekordset hindamist."

8 Direktiivi 2001/42 II lisas loetletakse selle direktiivi artikli 3 lõikes 5 osutatud mõju tõenäolise olulisuse määramise kriteeriumid.

Direktiiv 85/337

9 Direktiivi 85/337 artikli 4 lõike 1 kohaselt hinnatakse direktiivi I lisas loetletud töid, kui need ei kuulu selle direktiivi artikli 2 lõike 3 alusel erandkorras hindamisest vabastatud juhtumite hulka.

10 Direktiivi 85/337 I lisa punkt 17 näeb ette sigalad, kus on üle 3 000 nuumseakoha.

11 Direktiivi 85/337 artikli 4 lõige 2 sätestab:

„Kui artikli 2 lõikest 3 ei tulene teisiti, teevad liikmesriigid II lisas loetletud tööde puhul:

a) üksikjuhtumite uurimise,

või

b) endi kehtestatud künniste või tingimuste,

abil kindlaks, kas tööd hinnatakse artiklite 5–10 kohaselt.

Liikmesriigid võivad teha otsuse kohaldada mõlemaid alapunktides a ja b nimetatud võimalusi."

Siseriiklik õigus

Keskkonnakaitseseadus

12 Keskkonnakaitseseaduse (Aplinkos apsaugos įstatymas), mida on muudetud 19. veebruari 2004. aasta seadusega (*Žin.*, 2004, nr 36-1179) (edaspidi „keskkonnakaitseseadus"), artikli 1 punktide 10, 17 ja 18 kohaselt kasutatakse selles seaduses järgmisi mõisteid:

„10) *keskkonnamõju hindamine* on kavandatava majandustegevuse võimaliku keskkonnamõju kindlakstegemine, määratlemine ja hindamine;

[...]

17) *keskkonnamõju strateegiline hindamine* on teatud kavade ja programmide rakendamise võimalike keskkonnamõjude kindlakstegemise, määratlemise ja hindamise protsess, mille käigus koostatakse keskkonnamõju strateegilist hindamist käsitlevad dokumendid, viiakse läbi konsultatsioonid ja arvestatakse hindamise ning konsultatsioonide tulemustega, enne kui võetakse vastu ja/või kinnitatakse mis tahes kava või

programm ja jagatakse teavet seoses selle kava või programmi vastuvõtmise ja/või kinnitamise otsusega;

18) *kavad ja programmid* on dokumendid, mis seonduvad planeerimisega riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil ([…] maaplaneerimisdokumendid […]), mis valmistatakse ette, kinnitatakse ja/või võetakse vastu vastavalt kehtivale õigusele või vastavalt avalikku haldust teostavate asutuste volitustele, ja mille rakendamine võib kaasa tuua olulise keskkonnamõju, sealhulgas selliste kavade ja programmide osalised või täielikud muudatused."

13 Selle seaduse artikli 27 lõikes 1 sätestatakse, et kavad ja programmid, mille rakendamise tagajärjel võib tekkida oluline keskkonnamõju, tuleb ette valmistada ja ellu rakendada tuginedes sellele seadusele ning teistele seadustele ja õiguslikele meetmetele, mis reguleerivad keskkonnamõju strateegilist hindamist, maaplaneerimist ja keskkonnajärelevalvet.

Maaplaneerimise seadus

14 Maaplaneerimise seaduse (Teritorijų planavimo įstatymas), mida on muudetud 15. jaanuari 2004. aasta seadusega (*Žin.*, 2004, nr 21-617) (edaspidi „maaplaneerimise seadus"), artikli 4 lõike 3 punktist 4 nähtub, et sellised detailplaneeringud, nagu on vaidlustatud põhikohtuasjas, on dokumendid, mis seonduvad maaplaneerimisega kohalikul tasandil.

15 Selle seaduse artikli 25 lõige 4 sätestab, et detailplaneeringu koostamisel viiakse maaplaneerimisdokumendiga seonduvate otsuste keskkonnamõju strateegiline hindamine läbi üksnes juhul, kui see on sätestatud seaduses või muudes õiguslikes meetmetes.

18. augusti 2004. aasta dekreet nr 967

16 Direktiivi 2001/42 sätteid rakendatakse Leedu õiguses Leedu Vabariigi valitsuse 18. augusti 2004. aasta dekreediga nr 967, millega kinnitatakse kavade ja programmide keskkonnamõju strateegilise hindamise menetlusnormistik (Nutarimas dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo) (*Žin.*, 2004, nr 130-4650) (edaspidi „dekreediga nr 967 kinnitatud normistik").

17 Dekreediga nr 967 kinnitatud normistiku punkt 7.1 sätestab, et strateegiline hindamine on kohustuslik juhul, kui kavad ja programmid koostatakse maa kasutamiseks või maaplaneerimiseks ja annavad aluse majandustegevuse keskkonnamõju hindamise seaduse (Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas), mida on muudetud 21. juuni 2005. aasta seadusega (*Žin.*, 2005, nr 84-3105) (edaspidi „majandustegevuse keskkonnamõju hindamise seadus"), esimeses või teises lisas nimetatud majandustegevuse projektide teostamiseks.

18 Dekreediga nr 967 kinnitatud normistiku punkt 3.4 sätestab siiski, et seda ei kohaldata, kui valmistatakse ette ja kinnitatakse „maaplaneerimise dokumente, milles nimetatakse vaid üht majandustegevuse objekti".

19 Leedu Vabariigi valitsuse 27. aprilli 2011. aasta dekreediga nr 467 (*Žin.,* 2011, nr 50), mis tunnistas 18. augusti 2004. aasta dekreedi nr 967 kehtetuks, tühistati dekreediga nr 967 kinnitatud normistiku punkt 3.4 alates 1. maist 2011.

Majandustegevuse keskkonnamõju hindamise seadus

20 Majandustegevuse keskkonnamõju hindamise seaduse eesmärk on muu hulgas rakendada direktiivi 85/337.

21 Selle seaduse esimese lisa punktis 1.1 esineb „seakasvatushoone (900 või enam emist; 3 000 või enam muud siga)".

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

22 Pakruojo rajono savivaldybė kiitis 24. märtsi 2005. aasta otsusega heaks Saerimner UAB ettepaneku ehitada Pakruojase rajooni territooriumile kuni 11 sigade kasvatamiseks ettenähtud hoonetekompleksi.

23 Pakruojo rajono savivaldybė andis 23. veebruaril 2006 Sofita UAB-le ja Oltas UAB-le, kelle emaettevõtja on Saerimner UAB, loa detailplaneeringute tellimiseks kahe sigade intensiivkasvatuseks ette nähtud hoonetekompleksi ehitamiseks, mis mahutavad 4 000 siga, kahte Klovainiai linna lähistel Pakruojase rajoonis paiknevasse asukohta.

24 Pakruojo rajono savivaldybė kinnitas 23. märtsi 2006. aasta ja 20. aprilli 2006. aasta otsustega need detailplaneeringud, mis reguleerivad samamoodi nende komplekside ehitamist, mille mõlema hulka kuulub 4000 looma mahutav sigala ja 10000 m^3 mahutavusega sealägahoidla, ning nende kahe maatüki maakasutust, kuhu need kompleksid soovitakse rajada.

25 Nimetatud detailplaneeringutega määrati maakasutus kindlaks kohalikul tasandil. Maaplaneerimise seaduse artikli 4 lõike 3 punkti 4 kohaselt on sellised detailplaneeringud dokumendid, mis seonduvad maaplaneerimisega kohalikul tasandil.

26 Põhikohtuasja kaebajad vaidlustasid Šiaulių apygardos administracinis teismas'es (Šiauliai maakonna halduskohus) eelkõige nende kahe heakskiitmisotsuse õiguspärasuse, väites, et pädevad ametiasutused oleks pidanud viima läbi keskkonnamõju strateegilise hindamise keskkonnakaitseseaduse artikli 1 punkti 17 tähenduses.

27 Nimetatud kohus jättis 21. veebruari 2009. aasta kohtuotsusega kaebuse põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

28 Ta märkis, et siseriikliku õiguse ja eelkõigu dekreediga nr 967 kinnitatud normistiku punkti 3.4 kohaselt ei kohaldata keskkonnamõju strateegilise hindamise menetlust selliste maaplaneerimise dokumentide suhtes, nagu on kaks vaidlustatud detailplaneeringut, milles nimetatakse vaid üht majandustegevuse objekti.

29 Ta täpsustas, et käesoleval juhul tuleb, nagu seda ka tehti, kohaldada üksnes majandustegevuse keskkonnamõju hindamise seadust. Seega viidi kõnealuste äriühingute poolt kavandatava majandustegevuse suhtes läbi üksnes keskkonnamõju hindamine keskkonnakaitseseaduse artikli 1 punkti 10 tähenduses.

30 Nimetatud kohus lükkas seega tagasi põhikohtuasja kaebajate poolt esitatud argumendi, mille kohaselt oleks pidanud läbi viima ka keskkonnamõju strateegilise hindamise.

31 Eelotsusetaotluse esitanud kohtule esitatud apellatsioonkaebuses märkisid põhikohtuasja kaebajad, et maaplaneerimise seaduse artikkel 16 näeb ette, et juhul, kui ei ole koostatud üldplaneeringu dokumente, tuleb maaplaneerimise eest vastutavatel ametiasutustel enne projekti ehitamist koostada kava ja viia läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine.

32 Seoses dekreediga nr 967 kinnitatud normistiku punktiga 3.4 väitsid nad sisuliselt, et 23. märtsi 2006. aasta ja 20. aprilli 2006. aasta otsustega heakskiidetud kavasid ei saa pidada kavadeks, milles nimetatakse vaid üht majandustegevuse objekti siseriikliku õiguse tähenduses. See ei vasta faktilistele asjaoludele ning seega oli keskkonnamõju strateegiline hindamine nõutav.

33 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leidis, et põhikohtuasja asjaolude asetleidmise asjal kohaldatavad siseriiklikud õigusnormid ei nõudnud vaidlustatud kavade suhtes keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimist. Lähtuvalt asjaolust, et nende

õigusnormidega rakendatakse direktiivi 2001/42, oli nimetatud kohtul siiski kahtlusi, kas sellised õigusnormid on selle direktiiviga kooskõlas.

34 Selles kontekstis otsustas Vyriausiasis administracinis teismas (kõrgem halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas otsust, et kohalikul tasandil maaplaneerimisega seotud dokumentide puhul, milles nimetatakse vaid üht majandustegevuse objekti, ei pea läbi viima keskkonnamõju strateegilist hindamist, nagu sätestatakse Leedu õigusnormides, eelkõige [dekreediga nr 967 kinnitatud normistiku] punktis 3.4, võib pidada kava- ja programmiliikide täpsustamiseks […] direktiivi [2001/42] artikli 3 lõike 5 mõttes?

2. Kas käesolevas asjas kohaldatavad siseriikliku õiguse sätted, mille kohaselt igal üksikul juhul, kui keskkonnamõju võimalikku olulisust ei ole hinnatud, ei ole maaplaneerimise dokumentide puhul, mis puudutavad väikesi maa-alasid kohalikul tasandil, nagu see on käesoleval juhul, vaja läbi viia keskkonnamõju strateegilist hindamist üksnes sel põhjusel, et neis dokumentides nimetatakse vaid üht majandustegevuse objekti, on kooskõlas direktiivi 2001/42 artikli 3 lõike 2 punktist a, sama artikli lõigetest 3 ja 5 tulenevate nõuetega?

3. Kas direktiivi 2001/42 sätteid, sealhulgas artikli 11 lõiget 1, tuleb tõlgendada nii, et käesolevas kohtuasjas esinevatel asjaoludel, kus keskkonnamõju hindamine viidi läbi vastavalt nõukogu […] direktiivile [85/337], ei ole direktiivi 2001/42 nõuded kohaldatavad?

4. Kas direktiivi 2001/42 artikli 11 lõike 2 kohaldamisala hõlmab direktiivi 85/337?

5. Kui vastus küsimusele 4 on jaatav, kas siis asjaolu, et on läbi viidud hindamine vastavalt direktiivile 85/337, tähendab seda, et kohustust viia läbi keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivi 2001/42 nõuetele tuleb käesoleva kohtuasja asjaoludel pidada mitmekordseks hindamiseks direktiivi 2001/42 artikli 11 lõike 2 tähenduses?

6. Kui vastus küsimusele 5 on jaatav, kas siis direktiiv 2001/42 ja selle artikli 11 lõige 2 paneb liikmesriikidele kohustuse kehtestada siseriiklikus õiguses ühised või kooskõlastatud menetlused direktiivi 2001/42 ja direktiivi 85/337 nõuete kohaselt läbi viidavate hindamiste jaoks, et vältida mitmekordset hindamist?"

Eelotsuse küsimused

Esimene ja teine küsimus

35 Sissejuhatuseks tuleb täpsustada, et eelotsusetaotlusest nähtub, et põhikohtuasjas kõne all olevad „detailplaneeringud" on „dokumendid, mis seonduvad maaplaneerimisega kohalikul tasandil" dekreediga nr 967 kinnitatud normistiku punktide 3.4 ja 7.1 tähenduses. Need dokumendid on „kavad ja programmid" keskkonnakaitseseaduse

artikli 1 punkti 18 tähenduses. Põhikohtuasjas vaidlustatud kavad kiideti heaks enne maa üldplaneeringu koostamist.

36 Sissejuhatavatest märkustest lähtudes tuleb nentida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma esimese kahe küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, sisuliselt teada, kas direktiivi 2001/42 artikli 3 lõike 2 punkti a ning sama artikli lõikeid 3 ja 5 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis sätestavad, et nimetatud direktiivi kohast hindamist ei viida läbi juhul, kui kavades, mis määravad kohalikul tasandil kindlaks väikeste maaalade kasutamise, nimetatakse vaid üht majandustegevuse objekti.

37 Nagu nähtub direktiivi 2001/42 artiklist 1, on selle direktiivi peamine eesmärk tagada tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga kavade ja programmide keskkonnamõju hindamine nende koostamise käigus ja enne nende vastuvõtmist.

38 Esmalt tuleb sedastada, et sellised kavad, nagu on vaidlustatud põhikohtuasjas, on hõlmatud direktiivi 2001/42 artikli 3 lõike 2 punktiga a ja nende puhul kehtib kohustus viia läbi keskkonnamõju hindamine, välja arvatud sama artikli lõikes 3 sätestatud juhul, ning nagu nähtub eelotsusetaotlusest, loovad need kavad raamistiku nõusoleku saamiseks projektidele, mis on loetletud direktiivi 85/337 I lisa punktis 17.

39 Seoses sellega tuleb direktiivi 2001/42 artikli 3 lõike 2 punkti a tõlgendada nii, et see hõlmab ka kava ühe sektori tarvis, millega luuakse raamistik projektile, milles nimetatakse vaid üht majandustegevuse objekti.

40 Nimetatud artikli 3 lõike 2 punkti a sõnastus ei võimalda direktiivi 2001/42 põhjendusest 10 lähtudes sedastada, et selle kohaldamisala piirduks kavade ja programmidega, millega luuakse raamistik mitme objektiga projektidele ühes või mitmes sektoris, millele nimetatud säte osutab.

41 Lisaks kinnitab nimetatud põhjenduses esinev sõnastus „kõigil kavadel ja programmidel, mis koostatakse mitme sektori tarvis", et nimetatud direktiivi artikli 3 lõike 2 punkt a osutab kõigile kavadele ja programmidele, mis koostatakse iga sektori tarvis, mida see mainib, sealhulgas eraldi võetuna maapiirkonna planeerimise sektor, ning mitte üksnes kavadele ja programmidele, mis on koostatud mitme sellise sektori tarvis üheaegselt.

42 Kuna asjaomased sektorid on kõik väga laiad, tooks iga teistsugune tõlgendus kaasa nimetatud sätte kohaldamisala märgatava piiramise ning kahjustaks direktiivi 2001/42 põhieesmärki. Sellise tõlgenduse tagajärjel ei saaks see direktiiv käsitleda laiaulatuslikke projekte juhul, kui need puudutavad vaid ühte majandustegevust.

43 Lisaks tuleb nentida, et põhikohtuasjas kõne all olevad kavad võivad kuuluda direktiivi 2001/42 artikli 3 lõike 3 kohaldamisalasse, mille kohaselt kavasid, milles määratakse väikese piirkonna kasutamine kohalikul tasandil, tuleb hinnata ainult siis, kui liikmesriigid „otsustavad, et neil on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju".

44 Liikmesriigid otsustavad direktiivi 2001/42 artikli 3 lõike 5 kohaselt, kas sellistel kavadel, nagu on kõne all põhikohtuasjas, on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju, mis nõuab hindamist selle direktiivi alusel, üksikjuhtumite uurimise või kava- ja

programmiliikide kindlaksmääramise teel. Selle sama sätte kohaselt võivad liikmesriigid otsustada need kaks uurimismeetodit ühitada.

45 Sellega seoses tuleb täpsustada, et direktiivi 2001/42 artikli 3 lõikes 5 mainitud kavade uurimismehhanismide eesmärk on lihtsustada kavade kindlaksmääramist, mida tuleb hinnata seetõttu, et neil on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju.

46 Liikmesriikidele direktiivi 2001/42 artikli 3 lõikega 5 jäetud kaalutlusruumi määrata kindlaks teatud liiki kavad, millel on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju, piirab selle direktiivi artikli 3 lõikes 3 koostoimes sama artikli lõikega 2 sätestatud kohustus viia keskkonnamõju hindamine läbi kavade suhtes, millel on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju eelkõige nende omaduste ja mõju tõttu ning alade tõttu, mida nad võivad puudutada.

47 Liikmesriik, kes määrab kriteeriumi nii, et praktikas on terve mõnda liiki kava puhul keskkonnamõju hindamine välistatud, ületab talle direktiivi 2001/42 artikli 3 lõike 5 alusel koostoimes sama artikli lõigetega 2 ja 3 antud kaalutlusruumi, välja arvatud juhul, kui kõigi välistatud kavade puhul võib selliste asjakohaste kriteeriumide alusel, nagu nende objekt, territooriumi ulatus, mida nad puudutavad, või asjaomaste loodusalade tundlikkus, tuvastada, et neil ei ole tõenäoliselt olulist keskkonnamõju (vt selle kohta, mis puudutab liikmesriikidele direktiivi 85/337 artikli 4 lõike 2 alusel antud kaalutlusruumi, 16. juuli 2009. aasta otsus kohtuasjas C-427/07: komisjon *vs.* Itaalia, EKL 2009, lk I-6277, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).

48 See nõue ei ole täidetud kriteeriumi puhul, et kõne all olevas planeerimisdokumendis nimetatakse vaid üht majandustegevuse objekti. Lisaks sellele, et selline kriteerium on vastuolus direktiivi 2001/42 artikli 3 lõike 2 punktiga a, ei võimalda see hinnata, kas kaval on või puudub „oluline keskkonnamõju".

49 Lisaks võib dekreediga nr 967 kinnitatud normistiku punkti 3.4 ebaselge sõnastus tekitada raskusi määrata selgelt kindlaks sellist liiki kavade ulatus, mille puhul pädevad asutused võivad leida, et need on kavad, milles „nimetatakse vaid üht majandustegevuse objekti".

50 Ometi tuleb märkida, et selline siseriiklik säte nagu punkt 3.4 võimaldab jätta kõigi kavade, milles nimetatakse vaid üht majandustegevuse objekti – nagu direktiivi 85/337 I lisa punktis 17 osutatud seakasvatuskompleks – keskkonnamõju hindamise keskkonnakaitseseaduse artikli 1 punkti 17 tähenduses läbi viimata isegi juhul, kui ei saa välistada, et selle sättega hõlmatud kavade uurimine võib tuvastada, et neil on oluline keskkonnamõju.

51 Seega ei ole üldise hinnangu alusel võimalik tuvastada, et kõikidel kavadel, mille hindamine on välistatud sellise siseriikliku sätte alusel nagu dekreediga nr 967 kinnitatud normistiku punkt 3.4, puudub tõenäoliselt oluline keskkonnamõju.

52 Lisaks, isegi kui paljudel kavadel, mis sellise sätte kohaldamisalasse jäävad, ei ole olulist keskkonnamõju, ei ole kogumina hinnangut andmata võimalik sedastada, et neil kavadel ei ole samasugust mõju ühiselt.

53 Lõpuks on oluline nentida, et sellised eeskirjad, nagu esinevad dekreediga nr 967 kinnitatud normistiku punktis 3.4, ei kahjusta ainuüksi direktiivi 2001/42 eesmärki, sealhulgas selle artikli 3 lõikeid 2, 3 ja 5, mis näevad ette, et ühegi kava puhul, millel

on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju, ei või keskkonnamõju hindamist välistada, vaid need eeskirjad ei taga ka kuidagi, et pädevad asutused võtaksid arvesse direktiivi 2001/42 II lisas sätestatud kriteeriume, nagu on sõnaselgelt nõutud selle direktiivi artikli 3 lõike 5 teises lauses, et tagada kõikide tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga kavade kuulumine selle direktiivi reguleerimisalasse.

54 Järelikult tuleb esimesele ja teisele küsimusele vastata, et direktiivi 2001/42 artikli 3 lõiget 5 koostoimes selle direktiivi artikli 3 lõikega 3 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis sätestavad üldiselt ja ilma üksikjuhte uurimata, et nimetatud direktiivi kohast hindamist ei viida läbi, kui kavades, mis määravad kohalikul tasandil kindlaks väikeste maa-alade kasutamise, nimetatakse vaid üht majandustegevuse objekti.

Kolmas kuni viies küsimus

55 Nende küsimustega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2001/42 artikli 11 lõikeid 1 ja 2 tuleb tõlgendada nii, et direktiivi 85/337 alusel läbi viidud keskkonnamõju hindamine vabastab kohustusest viia selline hindamine läbi direktiivi 2001/42 alusel.

56 Sellele küsimusele vastamiseks tuleb meenutada, et eelotsusetaotlusest nähtub, et põhikohtuasjas vaidlustatud detailplaneeringute koostamise ajal ei viidud direktiivi 2001/42 alusel läbi ühtegi hindamist.

57 Direktiivi 2001/42 artikli 11 lõike 1 sõnastuse kohaselt ei piira selle direktiivi alusel korraldatav keskkonnamõju hindamine direktiivist 85/337 tulenevate mis tahes nõuete kohaldamist.

58 Sellest tuleneb, et direktiivi 85/337 alusel korraldatav keskkonnamõju hindamine, kui selle direktiivi sätted seda nõuavad, toimub direktiivi 2001/42 alusel läbi viidud hindamisele lisaks.

59 Samamoodi ei piira direktiivi 85/337 alusel läbi viidud keskkonnamõju hindamine direktiivi 2001/42 konkreetseid nõudeid ning ei vabasta kohustusest korraldada keskkonnamõju hindamine, mida viimane direktiiv nõuab sellele direktiivile omastele keskkonnaaspektidele vastamiseks.

60 Kuna direktiivi 2001/42 ja direktiivi 85/337 alusel läbi viidud hindamised erinevad teineteisest paljuski, siis tuleb nende kahe direktiivi nõudeid kohaldada üheaegselt.

61 Sellega seoses tuleb märkida, et olukorras, kus asjaomase liikmesriigi poolt on ette nähtud kooskõlastatud või ühine menetlus, tuleneb direktiivi 2001/42 artikli 11 lõikest 2, et sellise menetluse raames tuleb kontrollida, et läbiviidud keskkonnamõju hindamine oleks teostatud kõigile erinevates asjaomastes direktiivides sisalduvatele sätetele vastavalt.

62 Neil asjaoludel on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne kontrollida, kas hindamist, mis põhikohtuasjas viidi läbi direktiivi 85/337 alusel, võib käsitleda kooskõlastatud või ühise menetlusena ning kas sellega on juba kõik direktiivi 2001/42 nõuded

hõlmatud. Juhul kui see on nii, siis ei ole enam kohustust uue hindamise läbiviimiseks selle viimase direktiivi alusel.

63 Nendest kaalutlustest lähtudes tuleb seega kolmandale kuni viiendale küsimusele vastata, et direktiivi 2001/42 artikli 11 lõikeid 1 ja 2 tuleb tõlgendada nii, et direktiivi 85/337 alusel läbi viidud keskkonnamõju hindamine ei vabasta kohustusest viia selline hindamine läbi direktiivi 2001/42 alusel. Siiski on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne kontrollida, kas direktiivi 85/337 alusel läbi viidud hindamist saab käsitleda kooskõlastatud või ühise menetlusena ning kas sellega on juba kõik direktiivi 2001/42 nõuded hõlmatud. Juhul kui see on nii, siis ei ole enam kohustust uue hindamise läbiviimiseks selle viimase direktiivi alusel.

Kuues küsimus

64 Selle küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 2001/42 artikli 11 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et see paneb liikmesriikidele kohustuse kehtestada siseriiklikus õiguses kooskõlastatud või ühised menetlused, mis vastaksid direktiivi 2001/42 ja direktiivi 85/337 nõuetele.

65 Nii direktiivi 2001/42 artikli 11 lõike 2 kui ka selle direktiivi põhjenduse 19 sõnastusest nähtub, et liikmesriikidel ei ole mingisugust kohustust kehtestada kooskõlastatud või ühist menetlust kavade ja programmide puhul, mille keskkonnamõju hindamise kohustus tuleneb üheaegselt direktiivist 2001/42 ja muudest direktiividest.

66 Järelikult tuleb kuuendale küsimusele vastata, et direktiivi 2001/42 artikli 11 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et see ei pane liikmesriikidele kohustust kehtestada siseriiklikus õiguses kooskõlastatud või ühised menetlused, mis vastaksid direktiivi 2001/42 ja direktiivi 85/337 nõuetele.

Kohtukulud

67 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiivi 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta artikli 3 lõiget 5 koostoimes selle direktiivi artikli 3 lõikega 3 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis sätestavad üldiselt ja ilma üksikjuhte uurimata, et nimetatud direktiivi kohast hindamist ei viida läbi, kui kavades, mis määravad kohalikul tasandil kindlaks väikeste maa-alade kasutamise, nimetatakse vaid üht majandustegevuse objekti.**

2. **Direktiivi 2001/42 artikli 11 lõikeid 1 ja 2 tuleb tõlgendada nii, et nõukogu 27. juuni 1985. aasta direktiivi 85/337/EMÜ teatavate avaliku ja erasektori projektide keskkonnamõju hindamise kohta (muudetud nõukogu 3. märtsi**

1997. aasta direktiiviga 97/11/EÜ) alusel läbi viidud keskkonnamõju hindamine ei vabasta kohustusest viia selline hindamine läbi direktiivi 2001/42 alusel. Siiski on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne kontrollida, kas direktiivi 85/337 (muudetud kujul) alusel läbi viidud hindamist saab käsitleda kooskõlastatud või ühise menetlusena ning kas sellega on juba kõik direktiivi 2001/42 nõuded hõlmatud. Juhul kui see on nii, siis ei ole enam kohustust uue hindamise läbiviimiseks selle viimase direktiivi alusel.

3. Direktiivi 2001/42 artikli 11 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et see ei pane liikmesriikidele kohustust kehtestada siseriiklikus õiguses kooskõlastatud või ühised menetlused, mis vastaksid direktiivi 2001/42 ja direktiivi 85/337 (muudetud kujul) nõuetele.

Allkirjad